

Aleksandra Szczerba-Zawada

Tomasz Marcinkowski

Akademia im. Jakuba z Paradyża

w Gorzowie Wielkopolskim

II Ogólnopolski Okrągły Stół EUIncSo – sprawozdanie

W dniu 15 stycznia 2018 r. w Bibliotece Głównej Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim odbył się II Ogólnopolski Okrągły Stół „Społeczeństwo, władza, media: mowa nienawiści a inkluzja społeczna”. Wydarzenie było drugim z cyklu trzech debat poświęconych tematyce zjawisk motywowanych nienawiścią w ramach realizowanego w latach 2016-2019 na Wydziale Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego Akademii im. Jakuba z Paradyża projektu Jean Monnet Module “Inclusive Society Building Through EU Studies: Human Rights Protection in the European Union”, współfinansowanego przez Komisję Europejską ze środków programu ERASMUS+.

Organizatorem konferencji był Wydział Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, Okręgowa Rada Adwokacka w Zielonej Górze, Lubuska Młodzieżowa Akademia Bezpieczeństwa, Akademickie Centrum Studiów Niemcoznawczych i Europejskich AJP we współpracy z Polskim Towarzystwem Studiów Europejskich – Oddział Gorzowski (PTSE), Polskim Stowarzyszeniem Badań Wspólnoty Europejskiej (PECSA) oraz Centre of Excellence at Warsaw School of Economics (CEWSE).

Patronat nad okrągłym stołem objęła JM Rektor Akademii im. Jakuba z Paradyża oraz Rzecznik Praw Obywatelskich.

Celem okrągłego stołu o randze konferencji ogólnopolskiej, gromadzącego naukowców z ośrodków akademickich i instytutów naukowych z całej Polski (m.in. z Poznańskiego Centrum Praw Człowieka INP PAN, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Zielonogórskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Szczecińskiego i Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), przedstawicieli organizacji pozarządowych (m.in. fundacji Dialog i Porozumienie, Polskiego Towarzystwa Prawa Antydyskryminacyjnego czy Lambdy Warszawa), organów władzy (m.in. Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wielkopolskim), instytucji

samorządowych (Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie) i unijnych (Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce), mediów (m.in. gorzów24.p), przedstawicieli zawodów prawniczych oraz studentów, było stworzenie przestrzeni do wymiany poglądów i dobrych praktyk w zakresie budowania inkluzywnego społeczeństwa i zwalczania przejawów nietolerancji.

Obrady otworzyli przedstawiciele organizatorów: Prorektor ds. Nauki Akademii im. Jakuba z Paradyża prof. dr hab. Paweł Leszczyński, Wicedziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Zielonej Górze adw. Filip Woźniński oraz Dziekan Wydziału Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim prof. dr hab. Grzegorz Kucharczyk, którzy przywitani wszystkich uczestników konferencji.

Pierwszy panel, zatytułowany „Mowa nienawiści: kwestia prawna, problem społeczny czy fenomen medialny?”, moderował prof. dr hab. Joachim von Wedel z Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim. Jako pierwsza głos zabarała dr Katarzyna Sękowska-Kozłowska z Poznańskiego Centrum Praw Człowieka INP PAN, poruszając problematykę mowy nienawiści wobec kobiet. Wystąpienie drugiego z panelistów, dra Wiktora Sorala z Centrum Badań nad Uprzedzeniami Uniwersytetu Warszawskiego, zatytułowane „Ekspozycja na mowę nienawiści prowadzi do wzrostu uprzedzeń i postaw antyimigranckich. O przyczynach epidemii” ilustrowało wyniki najnowszych badań nad uprzedzeniami wobec imigrantów – skali problemu oraz jego przyczyn. Zamykając tę sesję wystąpił dr Krzysztof Wasilewski (Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gorzowie Wlkp.) w wystąpieniu zatytułowanym „Co dyskusja na temat imigracji w USA sprzed stu lat może nam powiedzieć o współczesnych mediach” analizował podobieństwa i różnice w medialnym dyskursie nt. imigrantów w Ameryce początku XX w. oraz współcześnie. W drugiej części panelu dyskutanci odpowiadali na pytania uczestników okrągłego stołu dotyczące przyczyn mowy uprzedzeń i przestępstw z nienawiści oraz ich charakterystyki.

Panel drugi, zatytułowany „Władza a mowa nienawiści: dobre praktyki w budowaniu inkluzywnego społeczeństwa”, moderowała dw. Filip Woźniński, wicedziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Zielonej Górze. Dyskusja poświęcona została działaniom władz publicznych w zakresie przeciwdziałania przestępstwom motywowanym nienawiścią i włączenia społecznego. Jako pierwszy na przykładzie aktywności Rzecznika Praw Obywatelskich zilustrował możliwe działania w tym zakresie dyrektor Andrzej Stefański. Przykłady działań podejmowanych przez Policję na rzecz uwrażliwiania funkcjonariuszy na przejawy uprzedzeń, dyskryminacji i przestępstw motywowanych nienawiścią

zaprezentowała mł. insp. Agata Sałatka, Pełnomocnik Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gorzowie Wielkopolskim ds. Ochrony Praw Człowieka. Trzeci dyskutant, mgr Andrzej Łuczak (Uniwersytet Zielonogórski, fundacja Dialog i Porozumienie) zobrazował działania władz RP na rzecz integracji społeczności romskiej w Polsce. Po wystąpieniach miała miejsce dyskusja.

Panel trzeci pt. „Cyberhejt: O hejcie w Internecie i innych mediach” moderował red. Adam Oziewicz z portalu gorzów24.pl. W swych wystąpienia dr Alina Balczyńska-Kosman oraz prof. dr hab. Anita Adamczyk z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu przedstawiły problematykę języka polityki i jego medialnego obrazu. Dr Fuad Jomma z Uniwersytetu Szczecińskiego podzielił się swoimi refleksjami nt. mowa nienawiści w polskich portalach społecznościowych wobec muzułmanów. Dyskutanci byli zgodni, że sposób medialnego przekazu kwestii migracyjnej ma ogromne znaczenie dla jej społecznego odbioru. Z kolei dr Robert Słabuszewski, SSR w Strzelcach Krajeńskich, opisał mechanizm dochodzenia roszczenia cywilnoprawnych wobec osób posługujących się mową nienawiści w Internecie i innych mediach.

Moderatorem czwartego panelu „Społeczeństwo obywatelskie przeciw dyskryminacji i nienawiści” był dr Jacek Jaśkiewicz z Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim. Biorący w nim udział prelegenci – przedstawiciele organizacji pozarządowych, instytucji unijnych i samorządowych, dyskutowali na temat roli społeczeństwa obywatelskiego w zwalczaniu nietolerancji i mowy nienawiści. Pan Bogusław Stanisławski (Team Europe, KE), p. Tomasz Manikowski (Gminne Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim), p. Eliza Rutynowska z Polskiego Towarzystwa Prawa Antydyskryminacyjnego oraz p. Piotr Godzisz (Lambda Warszawa) podzieleni się swoimi doświadczeniami z działalności społecznikowskiej na rzecz walki z uprzedzeniami i przestępstwami motywowanymi nimi.

V panel, studencki, zatytułowany „Studenci na rzecz równość i inkluzji społecznej”, moderowała mgr Joanna Lubimow (Akademia im. Jakuba z Paradyża). Biorące w nim udział studentki przedstawiły problematykę uprzedzeń, hejtu oraz dyskryminacji z różnych perspektyw. Pani Natalia Chojnacka (Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim) swoje wystąpienie poświęciła prawom mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce z uwzględnieniem prawodawstwa europejskiego. Pani Anna Rogalska z Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim wskazała na handel kobietami jako naruszenie praw człowieka. Pani Karolina Kozicka, także z Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim, jako naruszenie praw człowieka rozpatrywała kwestię mowy nienawiści.

Pani Hanna Jaśkiewicz, reprezentująca Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, wygłosiła referat pt. „Oswoić demona. Reapropriacja (reappropriation) jako strategia walki z mową nienawiści”. Zamykając tę sesję wystąpienie p. Stanisławy Nawrot (Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim) dotyczyło natomiast wzrastającej brutalizacji i wrogości w polityce jako czynnika zagrażającego łaadowi społecznemu. Dyskusja zebranej publiczności z panelistkami potwierdziła aktualność i znaczenie poruszanych przez nie tematów.

Kończący obrady panel zatytułowany „Przeciwdziałanie dyskryminacji i przemocy – perspektywa interdyscyplinarna” moderowała dr Natalia Karczewska-Kamińska z Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. Po raz kolejny zaprezentowana w nim przez panelistów i panelistki z Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim różnorodność aspektów kwestii nietolerancji, nienawiści i uprzedzeń, wskazała na wieloaspektowość i aktualność tematu przewodniego okrągłego stołu. Dr Sławomir Dricziński skoncentrował się w swym wystąpieniu na przejawach mowy nienawiści w stosunkach pracy. Dr Piotr Krzyżanowski zaprezentował efekty działań władz państwowych wobec mniejszości romskiej w Polsce po 1989 r. Dr Bogna Wach z kolei poruszyła kwestię zgody na leczenie oraz integralności fizycznej i psychicznej jako prawa pacjenta i prawa człowieka, także w kontekście występujących w odniesieniu do tego zagadnienia przejawów dyskryminacji motywowanej uprzedzeniami. Natomiast dr Aleksandra Szczerba-Zawada zaprezentowała problem stereotypowego postrzegania płci w prawie europejskim.

Obrady podsumował dr Tomasz Marcinkowski (Akademickie Centrum Studiów Niemcoznawczych i Europejskich).

Więcej informacji: www.EUIncSo <http://ajp.edu.pl/o-projekcie-euincso.html>,
Facebook EUIncSo <https://www.facebook.com/EUIncSo/>